

Sane ry

YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA

Päivitetty 2018

Sisällysluettelo

1. Lainsäädäntö ja ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyö	3
2. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet	4
2.1. Alkuperä, etnisyys, kansalaisuus & kieli	4
2.2. Uskonto, elämäkatsomus ja vakaumus	5
2.3. Poliittinen ja ammattiyhdistystoiminta	5
2.4. Ikä ja perhesuhteet	6
2.5. Sukupuoli ja seksuaalinen suuntautuminen.	6
2.6. Terveystila ja vammaisuus	7
2.7. Asema järjestössä	7
3. Vastuu yhdenvertaisuuden toteutumisesta	8
4. Tapahtuman järjestämisen ohjeet	9
5. Suunnitelman päivittäminen	10
5.1. Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen	10
5.2. Yhdenvertaisuuskyselyn uusiminen	10
5.3. Jäsenistön toiveiden tiedusteleminen	10

1. Lainsäädäntö ja ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyö

Suomen perustuslaissa (1999/731, 6§) on määritelty, että ketään saa syyttä asettaa epätasa-arvoiseen asemaan “sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” Lisäksi perustuslaissa on säädetty muun muassa jokaisen oikeudesta elämään ja henkilökohtaiseen vapauteen, omaan kieleen ja kulttuuriin, sosiaaliturvaan sekä uskonnon ja omantunnon vapauteen. Lisäksi *Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta* (2014/1329) on säädetty estämään sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja edistämään naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Lain 5§:ssä säädetään tasa-arvon toteuttamisesta koulutuksessa ja opetuksessa.

Sane ry:n sääntöjen mukaan yhdistykseen voivat kuulua Jyväskylän yliopistoon läsnä olevaksi ilmoittautuneet opiskelijat, joiden aineyhdistelmään kuuluu suomen kieli tai itämerensuomalaiset kielet. Lisäksi *yliopistolain* mukaan jokaisen ylempää tai alempaa korkeakoulututkintoa opiskelevan on kuuluttava ylioppilaskuntaan (Yliopistolaki 558/2009, §46). Näin ollen jokainen Sane ry:n jäsen on myös Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan (JYY) jäsen.

JYYllä on edustajiston hyväksymä yhdenvertaisuussuunnitelma, jossa asetetaan tavoitteita ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyölle. Tässä suunnitelmassa on määritelty yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet, ylioppilaskunnan rooli yhdenvertaisuuden edistäjänä sekä tavoitteet JYYn piirissä toimivien järjestöjen yhdenvertaisuuteen ohjaamiselle.

Sane ry sitoutuu noudattamaan myös JYYn laatimaa yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Yhdistys toteuttaa siinä määriteltyjä tavoitteita oman yhdenvertaisuussuunnitelmansa avulla.

Ylioppilaskunta toimii tukena ja apuna sen piirissä toimiville järjestöille kokonaisvaltaisesti kaikilla toiminnan sektoreilla. Sane ry:n yhdenvertaisuussuunnittelu perustuukin pitkälti JYYn tukeen ja tarjoamiin palveluihin, esimerkiksi häirintäyhdyshenkilötoimintaan ja sosiaalipoliittisen sektorin osaamiseen.

2. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet

2.1. Alkuperä, etnisyys, kansalaisuus & kieli

Jyväskylän yliopisto on monikulttuurinen, monikielinen ja kansainvälinen. Henkilön alkuperä, etnisyys, kansalaisuus tai kieli ei saa asettaa häntä eriarvoiseen asemaan yhdistyksen toiminnassa tai päätöksenteossa.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Myös muita kieliä kuin suomea puhuvilla on oltava mahdollisuus osallistua Sane ry:n toimintaan.	Lyhyet englanninkieliset tiivistykset lisätään vähintään yhteistyötapahtumien ja suurten tapahtumien kuvauksiin.	Yhdistyksen tapahtumavastaavat sekä yhteistyötapahtumissa yhteistyötahot.	Tapahtumien tiedot on saatavissa myös englanniksi. (Kyllä/Ei)
Kaikki viestintä on selkokielistä ja päätöksenteosta tiedotetaan ymmärrettävästi ja avoimesti.	Kiinnitetään huomiota selkokielisyyteen ja julkaistaan kokouksista sekä isoista päätöksistä helposti ymmärrettävät tiivistelmät.	Yhdistyksen sosiaalipoliittiset vastaavat ja hallituksen sihteeri.	Viestintä on helposti ymmärrettävää ja kokoustiivistelmiä julkaistaan säännöllisesti.
Alkuperään, etnisyyteen, kansalaisuuteen tai kieleen perustuvaa syrjintää ei esiinny yhdistyksen toiminnassa.	Yhdenvertaisuussuunnitelman tapahtuman järjestämisen ohjetta noudatetaan ja epäkohtiin puututaan. Palautetta kerätään aktiivisesti.	Yhdistyksen sosiaalipoliittiset vastaavat ja tapahtumavastaavat.	Palautteessa esiintyviin epäkohtiin puututaan ja tapahtuman järjestämisen ohjetta noudatetaan.

2.2. Uskonto, elämäkatsomus ja vakaumus

Yhdistyksen toiminta on vakaumuksetonta ja uskonnon sekä elämäkatsomuksen kannalta neutraalia. Vuonna 2018 toteutetussa yhdenvertaisuuskyselyssä on käynyt ilmi, että suurin osa Sane ry:n jäsenien kokemasta syrjinnästä pohjautuu nimenomaan mielipiteisiin. Yhdistyksen tulee aktiivisesti torjua tällaista syrjintää. Sane ry:ssä on tilaa monenlaisille mielipiteille ja maailmankatsomuksille.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Sane ry:n toimintaan voi osallistua huolimatta vakaumuksestaan tai uskonnostaan	Toimintaa suunnitellaan kaikille sopivaksi ja palaute sekä jäsenistön toiveet otetaan huomioon.	Yhdistyksen sosiaalipoliittiset vastaavat sekä tapahtumavastaavat ja kaikki tapahtumanjärjestäjät	Toiminta kunnioittaa kaikkia vakaumuksia ja uskontoja. Mahdollisesta esteellisyydestä tiedotetaan etukäteen.

2.3. Poliittinen ja ammattiyhdistystoiminta

Sane ry:n toiminta on poliittisesti sitoutumatonta. Toimintaan täytyy voida osallistua poliittisista kannoistaan tai mielipiteistään huolimatta. Omia mielipiteitään ei myöskään tarvitse tuoda julki tapahtumissa tai toiminnassa, mikäli ei itse tahdo.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Sane ry:n toimintaan on mahdollista osallistua poliittisista kannoista huolimatta	Eri mielipiteille annetaan tilaa yhdistyksen viestinnässä ja päätöksenteossa	Koko hallitus, erityisesti puheenjohtajisto.	Kokouksissa puheenvuoroja jaetaan tasaisesti ja eriäviä mielipiteitä ei tuomita.

2.4. Ikä ja perhesuhteet

Sane ry:n toimintaan ovat tervetulleita kaiken ikäiset yhdistyksen jäsenet ja toiminnasta kiinnostuneet. Yhdistyksen toimijat ovat usein pääasiassa nuoria aikuisia, mutta toimintaa järjestetään kaikkia jäseniä varten. Näin ollen Sane ry ottaa huomioon kaikessa toiminnassaan eri ikäisten ja esimerkiksi perheellisten mahdollisuudet osallistua. Perheellinen opiskelija tässä yhteydessä tarkoittaa opiskelijaa, jolla on alaikäinen lapsi/lapsia.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Eri ikäisillä ja perheellisillä opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua toimintaan.	Kaiken toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon eri ikäiset ja perheelliset henkilöt.	Koko hallituksella, erityisesti puheenjohtajisto ja tapahtumavastaavat.	Tapahtumat ja toiminta suunnitellaan koko jäsenistöä ajatellen.
Useampia tapahtumia suunnitellaan eri ikäisille ja perheellisille opiskelijoille.	Jäsenistön toiveita tällaisista tapahtumista kartoitetaan ja tapahtumia järjestetään säännöllisesti.	Yhdistyksen tapahtumavastaavat ja sosiaalipoliittiset vastaavat.	Eri ikäisille ja perheellisille opiskelijoille suunnattuja tapahtumia järjestetään.

2.5. Sukupuoli ja seksuaalinen suuntautuminen.

Sane ry:ssä on tilaa kaikille sukupuolille ja seksuaalisille suuntautumisille. Yhdistyksen toiminnassa yksittäisten henkilöiden, jäsenten tai toimijoiden henkilökohtaisella suuntautumisella tai sukupuoli-identiteetillä ei ole merkitystä eikä se saa muodostua esteeksi yhdistyksessä toimimiselle. Oma suuntautumistaan tai identiteettiään ei tarvitse kertoa tai selittää julkisesti.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Kaikki jäsenet ja toimintaan osallistuvat tuntevat itsensä tervetulleiksi ja turvallisiksi tapahtumissa seksuaalisesta suuntautumisesta tai	Tapahtumia suunnitellaan otetaan huomioon kaikki sukupuolet ja seksuaaliset suuntautumisesta sekä yksilön oikeus ilmaista tai olla ilmaisematta niitä.	Kaikki tapahtumia järjestävät toimijat, erityisesti tapahtumavastaavat ja liikuntavastaavat.	Tapahtumiin on helppo osallistua huolimatta sukupuolestaan tai suuntautumisestaan. Näitä asioita ei tuoda esiin vastoin yksilön tahtoa.

sukupuolesta huolimatta.			
--------------------------	--	--	--

2.6. Terveystila ja vammaisuus

Tapahtumiin ja toimintaan osallistuminen voi olla vaikeaa vammaisille henkilöille ja sellaisille henkilöille, joiden terveystilaan liittyy jotakin osallistumista vaikeuttavaa. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi esteelliset tilat tai erityistarpeiden huomiotta jättäminen.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Yhdistyksen jäsenillä ja toiminnasta kiinnostuneilla on mahdollisuus osallistua tapahtumiin terveystilasta tai vammaisuudesta huolimatta.	Tapahtumia järjestettäessä otetaan huomioon esteettömyys ja erilaiset jäsenet.	Tapahtumien järjestäjät, erityisesti tapahtumavastaavat.	Kaikkien on mahdollista osallistua toimintaan ja erityistarpeista on mahdollista tiedottaa etukäteen.
Mikäli esteettömiä tiloja ei saada tai tapahtumasta ei pystytä muokkaamaan kaikille sopivaa, esteellisyydestä tiedotetaan etukäteen.	Tilojen esteettömyydestä otetaan selvää etukäteen ja tietoa välitetään osallistujille esimerkiksi Facebookissa.	Kyseisen tapahtuman järjestäjät.	Tapahtumiin liittyvät esteettömyystiedot ovat osallistujien tiedossa hyvissä ajoin ennen tapahtumaa.

2.7. Asema järjestössä

Sane ry:n jäsenistöstä korkeintaan n. 20% toimii yhdistyksessä luottamustoimissa vuosittain. Toimintaa järjestetään tasapuolisesti kaikille jäsenille ja kaikilla on mahdollisuus esittää toiveita toiminnan kehittämiseksi sekä saada pyyntönsä kuuluviin. Jokaisella yhdistyksen jäsenellä on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua sekä päätöksentekoon että toiminnan suunnitteluun.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Päätöksenteko on avointa ja saavutettavaa.	Kokoukset ovat avoimia jäsenistölle ja hallituslaisten sekä aktiivien yhteystiedot ovat saatavilla.	Puheenjohtajisto ja tiedottaja.	Kokouksista tiedotetaan avoimesti ja aktiivien yhteystiedot löytyvät nettisivuilta.

3. Vastuu yhdenvertaisuuden toteutumisesta

Vastuu tämän suunnitelman toteuttamisesta on Sane ry:n hallituksella. Jokainen yhdistyksen hallitus sitoutuu toimimaan tämän suunnitelman mukaisesti sekä valvomaan sen toteutumista ja puuttumaan epäkohtiin parhaan kykynsä mukaan. Mikäli suoraan yhdistyksen toimintaan liittyviä epäkohtia havaitaan, hallituksella on vastuu niihin puuttumisesta.

Sane ry:llä ei ole erikseen nimettyjä yhdenvertaisuusvastaavia tai häirintäyhdyshenkilöitä. Hallituksen sosiaalipoliittinen vastaava toimii kuitenkin yhdessä sosiaalipoliittisen sektorivastaavan kanssa yhdenvertaisuuden edistämiseksi yhdistyksen kaikilla toimialoilla. Epäkohtia havaitessaan sosiaalipoliittisten vastaavien ensisijainen tehtävä on edistää asiaa välittämällä tietoa ja ohjaamalla asianomaisia eteenpäin. Häirintätilanteissa voidaan olla yhteydessä JYYn häirintäyhdyshenkilöihin. Lisäksi sosiaalipoliittisten vastaavien tehtäviin kuuluu yhdenvertaisuussuunnitelman esitleminen seuraavalle hallitukselle.

Sane ry kannustaa myös jäsenistöään tutustumaan tähän suunnitelmaan ja toivoo sitoutumista sen toteuttamiseen myös rivijäseniltä. Kannustamme aktiiviseen ja rakentavaan palautteenantoon ympäri toimikauden ja aina tapahtumien jälkeen. Yhdenvertaisuuden toteutuminen on yhteisen toiminnan tulos.

4. Tapahtuman järjestämisen ohjeet

Tämän ohjeistuksen tarkoituksena on varmistaa, että jokainen jäsen ja tapahtumasta kiinnostunut voi osallistua Sane ry:n toimintaan helposti, esteettömästi ja turvallisesti. Sane ry:n tapahtumiin on pystyttävä osallistumaan esimerkiksi iästä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai arvomaailmasta huolimatta.

Sane ry soveltaa jokaisen tapahtumansa järjestelyissä seuraavia ohjeita:

- 1. Jokainen tapahtuman osallistuja kohdataan yksilönä.** Erilaiset mielipiteet ja mieltymykset sallitaan, mikäli ne eivät vahingoita ketään. Esimerkiksi tiettyihin ihmisryhmiin kohdistuva syrjintä ei ole mielipidekysymys.
- 2. Tapahtumien esteettömyyttä pohditaan etukäteen** ja jokainen tapahtuma järjestetään mahdollisimman esteettömänä. Esteettömyyden puutteista tiedotetaan avoimesti etukäteen.
- 3. Jokaisella on oikeus määritellä itse omat rajansa ja pysyä niissä.** Sane ry:n tapahtumissa ketään ei painosteta eikä pyydetä kertomaan rajoistaan julkisesti. Tämä oikeus koskee niin läheisyyttä, päihteettömyyttä kuin esimerkiksi keskustelunaiheitakin.
- 4. Jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen identiteettiin ja itsemäärittelyyn.** Kenenkään ei tarvitse Sane ry:n tapahtumissa julkisesti määritellä identiteettiään. Kaikenlaisille ihmisille ja identiteeteille on tapahtumissa tilaa.
- 5. Sane ry:n kaikki tapahtumia järjestävät tahot tuntevan yhdistyksen yhdenvertaisuussuunnitelman sisällön ja soveltavat sitä käytäntöön parhaan osaamisensa mukaan.** Tapahtuman järjestäjät huolehtivat yhdenvertaisuuden toteutumisesta myös yhteistyötapahtumissa huolehtimalla, että muut järjestäjät ovat tietoisia Sane ry:n periaatteista.
- 6. Jäsenistöllä ja tapahtumiin osallistuvilla on mahdollisuus esittää toiveita ja antaa palautetta tapahtumiin liittyen anonyymisti sekä omalla nimellään.** Sane ry käyttää palautteen keräämisessä aktiivisesti anonyymiä palautelomakettaan. Tapahtuman järjestäjän/järjestäjien yhteystiedot ovat helposti saatavilla esimerkiksi tapahtumakuvauksessa. Tapahtumia kehitetään aktiivisesti palautteen perusteella koko toimikauden ajan.

Tapahtumajärjestämisen ohje on suuntaa antava lista, jota sovelletaan jokaisen Sane ry:n tapahtuman järjestämiseen.

5. Suunnitelman päivittäminen

5.1. Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen

Tämä yhdenvertaisuussuunnitelma käydään läpi jokaisen hallituksen kesken aina toimikauden alussa, ja siihen tehdään tarpeen mukaan muutoksia. Jokaisen hallitus- ja aktiivitoimijan tulee tuntea suunnitelman sisältö ja sitoutua siihen. Yhdistyksen sosiaalipoliittiset vastaavat huolehtivat suunnitelman esittelemisestä seuraavalle hallitukselle.

5.2. Yhdenvertaisuuskyselyn uusiminen

Yhdenvertaisuuskysely uusitaan kolmen vuoden välein. Kysely voidaan uusida myös useammin, mikäli hallitus kokee sen tarpeelliseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelmaan tehdään muutoksia kyselyn tulosten perusteella, mikäli se koetaan tarpeelliseksi.

5.3. Jäsenistön toiveiden tiedusteleminen

Jäsenistöä osallistetaan anonyymillä kyselyn avulla toiminnan suunnitteluun joka vuosi. Kysely toteutetaan tammikuussa, jotta jäsenistön toiveet voidaan ottaa huomioon toimikauden aikana. Lisäksi anonyymiä palautelomaketta hyödynnetään jäsenistön osallistamiseen aktiivisesti.

Sane ry:n hallitus on hyväksynyt tämän suunnitelman xx.xx.2018.